

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k_reglam@rada.gov.ua

---

Комітет з питань освіти, науки та інновацій

ВИСНОВОК

на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам проекту Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо забезпечення якості вищої освіти», внесеного народними депутатами України Бабаком С.В. та іншими (всього 14 підписів) (реєстр. № 6531 від 19.01.2022)

Згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 21 січня 2022 року (електронна картка документа (804896) Комітет на засіданні 2 лютого 2022 року (протокол № 100) розглянув, на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам, проект Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо забезпечення якості вищої освіти», внесений народними депутатами України Бабаком С.В. та іншими (всього 14 підписів) (реєстр. № 6531 від 19.01.2022).

Основним завданням законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є «уточнення процедур формування складу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, встановлення його структури, визначення правового статусу недержавних установ забезпечення якості вищої освіти та порядку проведення інституційної акредитації закладів вищої освіти та постакредитаційного моніторингу».

Також законопроектом пропонується внести зміни до законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про комітети Верховної Ради України», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про адміністративні послуги», «Про запобігання корупції», «Про державну службу».

Комітет зазначив, що Планом законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженим Постановою Верховної Ради України від

2 лютого 2021 року № 1165-IX, не передбачено підготовку питання щодо формування складу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Відповідно до частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX, Комітет зазначив, що проект Закону України (реєстр. № 6531) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та частинами першою, другою і шостою статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею та електронним файлом.

По суті внесеного законопроекту (реєстр. № 6531) Комітет зазначив таке.

Автори законопроекту пропонують доповнити статтю 18 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» новою частиною 11, а саме: «11. Комітет, до предмета відання якого належать питання освіти і науки, делегує одного члена Конкурсної комісії з відбору членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту».

Згідно з частиною першою статті 19 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти складається з двадцяти трьох осіб, які призначаються Кабінетом Міністрів України на підставі рішення Конкурсної комісії за результатами конкурсного відбору, що відбувається з дотриманням принципів гендерного балансу та галузевого представництва.

Чинною редакцією абзацу першого частини шостої статті 19 вищезазначеного Закону Конкурсна комісія з відбору членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти складається з дев'яти осіб, з яких чотири міжнародні представники делегуються від об'єднань Європейського простору вищої освіти (European Higher Education Area) і по одному представнику - від центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, спільного представницького органу всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук України, національного об'єднання студентів України, що є членом Європейського союзу студентів (ESU).

Разом з цим, автори законопроекту пропонують зміни, зокрема, до абзацу першого частини шостої статті 19 Закону України «Про вищу освіту», передбачивши доповнення положеннями щодо представництва від комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання освіти і науки, до складу Конкурсної комісії з відбору членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Згідно з положеннями частини першої статті 89 Конституції України, Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і

попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступників, заступників голів та секретарів цих комітетів.

Організація, повноваження та порядок діяльності комітетів Верховної Ради України визначаються Конституцією України, законами України «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», Регламентом Верховної Ради України, іншими законами України та постановами Верховної Ради України.

Згідно з частиною другою статті 1 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (далі – Закон) комітет Верховної Ради України це орган Верховної Ради України, який утворюється з числа народних депутатів України для здійснення за окремими напрямками законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій. Комітет відповідальний перед Верховною Радою України і підзвітний їй.

Відповідно до положень статті 11 Закону комітети Верховної Ради України здійснюють законопроектну, організаційну, контрольну функції.

У свою чергу, положеннями статті 13 Закону визначені повноваження комітетів Верховної Ради України при здійсненні ними організаційної функції, зокрема, попереднє обговорення відповідно до предметів їх відання кандидатур посадових осіб, яких згідно з Конституцією України обирає, призначає, Верховна Рада України або надає згоду на їхнє призначення, підготовці до розгляду Верховною Радою України відповідних висновків щодо цих кандидатур (пункт 3 частини першої цієї статті).

Контрольна функція комітетів Верховної Ради України, відповідно до положень статті 14 Закону, полягає, зокрема, в аналізі практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів відання комітетів, підготовці та поданні відповідних висновків та рекомендацій на розгляд Верховної Ради України (пункт 1 частини першої цієї статті) тощо.

Разом з цим, положення статті 18 Закону передбачають участь комітетів у призначенні, звільненні та наданні згоди на призначення посадових осіб Верховною Радою України. Зокрема, комітети: мають право на отримання відповідної інформації згідно із законом для підготовки і попереднього розгляду питання про призначення Верховною Радою України посадових осіб, подають Верховній Раді України висновки щодо кожної кандидатури на визначену посаду та про відсутність причин, які перешкоджали б зайняттю цієї посади.

Крім цього, з огляду на запропоновану новелу виникає правова невизначеність щодо представника від зазначеного комітету Верховної Ради України, якого комітет має делегувати до Конкурсної комісії, чи автори законопроекту мають на увазі – народного депутата України – члена цього ж комітету, а чи того, що входить до складу іншого комітету, а чи іншу особу, яка

не є народним депутатом України, та незрозуміло, які кваліфікаційні вимоги до цього представника.

Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

У статті 85 Конституції України, якою передбачені повноваження Верховної Ради України, зокрема, визначений перелік осіб, яких Верховна Рада України може обирати, призначати. Серед цього переліку не передбачено делегування представників від Верховної Ради України до складу комісій, які утворюються Кабінетом Міністрів України, зокрема, до Конкурсної комісії з відбору членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Разом з тим, Комітет звернув увагу на особливості правового статусу комітетів Верховної Ради України, на яких неодноразово наголошував у своїх правових позиціях Конституційний Суд України, які полягають, серед іншого, у тому, що «За своїм конституційним статусом комітети Верховної Ради України є органами, які мають предметно визначену компетенцію і забезпечують здійснення парламентом його повноважень. Отже, діяльність комітетів Верховної Ради України пов'язана з вирішенням питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України» (Рішення від 5 березня 2003 року № 5-рп/2003). Основний Закон України не наділяє комітети самостійними контрольними повноваженнями, вони можуть лише сприяти Верховній Раді України у здійсненні повноважень щодо парламентського контролю, виконуючи певні дії допоміжного (інформаційного, експертного, аналітичного тощо) характеру. ... Оскільки повноваження Верховної Ради України визначаються виключно Основним Законом України, наявність цих конституційних приписів дає підстави для висновку про неможливість наділення парламенту та його органів повноваженнями надавати згоду іншим органам державної влади на кадрові рішення, не передбачені в Конституції України. Наведене узгоджується з правовою позицією Конституційного Суду України, викладеною в підпункті 3.2 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 27 травня 2009 року № 12-рп/2009, відповідно до якої «аналіз конституційних та законодавчих положень, які врегульовують питання діяльності комітетів Верховної Ради України, свідчить про відсутність у них повноваження погоджувати призначення на посади і звільнення з них посадових осіб, а також надавати згоду на створення і ліквідацію спеціальних підрозділів» (Висновок від 14 березня 2001 року №1-в/2001, Рішення від 10 червня 2010 року №16-рп/2010).

Враховуючи викладене, запропоновані новели не узгоджуються з положеннями статті 85 Конституції України та Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

Зазначаємо, що, згідно з Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX, питання, зокрема,

освіти, правового статусу та соціального захисту наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників, належать до предмета відання Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

Керуючись частиною четвертою статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив експертний висновок на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам, проекту Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо забезпечення якості вищої освіти», внесеного народними депутатами України Бабаком С.В. та іншими (всього 14 підписів) (реєстр. № 6531 від 19.01.2022), і прийняв рішення надіслати його Комітету з питань освіти, науки та інновацій, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду даного законопроекту.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Кальченко Сергій Віталійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A093100CF118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-28/03-2022/29842 від 02.02.2022

822996